

Från nyinflyttad till stolt Göing

Uppdragsbeskrivning för tillfällig beredning om nya kommuninvånarens
väg till att bli stolta Göingar

Camilla Westdahl, kommunfullmäktiges ordförande

Östra Göinge
kommun

Innehållsförteckning

Från nyinflyttad till stolt Göing	1
1 Uppdragsgivare	3
2 Arbetssätt och arbetsformer	3
3 Uppdraget	4
3.1 Varför en beredning om nya kommuninvånarens väg till att bli stolta Göingar?	4
3.2 Utmaningar och möjligheter	5
3.3 Tänkbara frågeställningar och arbetssätt för beredningen	6
3.3.1 Dialog	6
3.3.2 Kunskap om lokalt, regionalt och nationellt ansvar	6
3.3.3 Lokalt politiskt ställningstagande	6
3.3.4 Egen försörjning och gemensamt språk	7
3.4 Resultat	7
3.5 Resurser och tidsåtgång	7

1 Uppdragsgivare

Kommunfullmäktige har sedan årsskiftet 2014/15 möjlighet att inrätta tillfälliga beredningar. En tillfällig beredning verkar under en begränsad tidsrymd och avslutar sitt uppdrag när det är fullgjort. I uppdraget ingår att genomföra medborgardialoger under beredningsprocessen.

En beredning har i huvudsak två inriktningar i sitt arbete:

- Med utgångspunkt i kommunens vision ta fram förslag till den övergripande långsiktiga politiska viljeinriktningen i form av programhandlingar.
- Utveckla kontaktytor kring programområden, framförallt fördjupa dialogen med medborgarna samt med andra aktörer som kommuner, organisationer och föreningar.

Uppdraget att utarbeta en uppdragshandling för en tillfällig beredning ligger hos den politiska planeringsberedningen (PPB). Handlingen ska fastställas av kommunfullmäktige efter beredning i kommunstyrelsen och handlingen ska i stora drag redogöra för vilken inriktning och omfattning beredningsarbetet ska ha.

2 Arbetsätt och arbetsformer

Efter beslutet i fullmäktige kring uppdragsbeskrivningen påbörjar beredningen sitt arbete och i samverkan med PPB tas en projektplan fram. Denna ska mera i detalj beskriva upplägget med beredningens arbete och bör innehålla bl.a. följande delar:

- Bakgrund och omfattning
- Inblandade intressenter
- Uppdragets mål och syfte
- Uppdragets omfattning
- Aktiviteter
- Organisation
- Tidsplanering
- Ekonomi
- Förslag på uppföljning och utvärdering

Beredningarna beslutar själva om arbetsätt och arbetsformer för sitt arbete. Uppdragets art, innehåll och omfattning inom ramar för tilldelade resurser formar hur arbetet ska läggas upp. Under arbetet med uppdraget redovisar beredningen fortlöpande till kommunfullmäktige. Formen för redovisningar fastställs av PPB i dialog med beredningen. Beroende på utformningen av beredningens arbete kan det eventuellt i detta skede finnas anledning att genomföra större tematiska presentationer och diskussioner i fullmäktige.

När den tillfälliga beredningen är klar med sitt arbete presenteras resultatet i fullmäktige och möjligheter ges nu för en omfattande diskussion utan krav på beslut. Beredningen tar med sig de synpunkter som framkommer under diskussionen och inarbetar dem vid behov i sitt slutförslag. Detta överlämnas slutligen till kommunstyrelsen för formell beredning inför fastställande i kommunfullmäktige. Notera att det kan finnas mer än ett förslag men det förslag som har majoritet i beredning utgör huvudförslaget.

3 Uppdraget

Kommunfullmäktiges planeringsberedning (PPB) har efter diskussioner inom sig och efter att ha tillfrågat de politiska partierna i kommunfullmäktige tagit fram ett förslag att tillsätta en tillfällig beredning med fokus på hur alla de som flyttar till kommunen skall kunna bli stolta Göingar. Enligt handläggningsrutinerna genomfördes en inledande presentation i kommunfullmäktige den 28 maj 2015. Därefter har denna uppdragsbeskrivning utarbetats.

3.1 Varför en beredning om nya kommuninvånarens väg till att bli stolta Göingar?

Varje år flyttar ett stort antal personer in till eller ut ur Östra Göinge kommun. Under lång tid har vi fått vänja oss vid att antalet utflyttare är fler än antalet inflyttare, vilket inneburit att folkmängden i kommunen minskat stadigt. Mellan 1990 och 2009 minskade antalet invånare med drygt 1500 huvudsakligen till följd av utflyttning. Men sedan 2010 gäller det omvända förhållandet, nämligen att antalet invånare ökar genom att det flyttar fler till kommunen än vad som flyttar ut. Under 2014 flyttade nära 1200 personer till Östra Göinge kommun medan cirka 1000 flyttade från kommunen.

De allra flesta nya kommuninvånare kommer från andra kommuner i Skåne eller från kommuner i övriga Sverige. Under senare år har dock antalet inflyttare från utlandet ökat ganska markant jämfört med tidigare. Det beror till största delen på att många flyktingar nu söker sig till Sverige på grund av krig och konflikter i olika delar av världen. En del av dessa kommer till vår kommun. Det är alltså till stor del på grund av den politiska oron och kriser i avlägsna delar av världen som invånarantalet i Östra Göinge kommun nu sedan några år växer.

Kommunens vision är 15 000 stolta Göingar. Att bli just 15 000 är inte det viktiga men att växa i en balanserad takt är nödvändigt för en kommun som vill ha möjlighet att utvecklas och att ha ett ekonomiskt handlingsutrymme och en god kvalitet på de tjänster den erbjuder sina invånare. Stolta kommuninvånare bidrar till en god utveckling genom den bild som de sprider av kommunen genom att vara goda ambassadörer.

Om vi på lång sikt skall kunna fortsätta att bli fler kommuninvånare är det viktigt att alla nyinflyttade oavsett bakgrund blir stolta Göingar som trivs och talar väl om och sprider en positiv bild av kommunen. Det är lika viktigt att den nyinflyttade företagsledaren från Pajala såväl som flyktingen från Syrien, känner sig välkommen och kommer in i ett sammanhang som gör att man blir en del av lokalsamhället och så småningom en stolt Göing.

En särskild utmaning är att hitta vägar till arbete för de nyanlända från utlandet som ofta står särskilt långt från arbetsmarknaden. De allra flesta vill kunna försörja sig själva och om det inte är möjligt för dem att hitta ett arbete i eller i närheten av kommunen kommer det inom några år att innebära att utflyttningen ökar markant och att invånarantalet återigen minskar men troligen i ännu snabbare takt än tidigare.

Kommunfullmäktiges planeringsberedning skall ta fram ett program för vilka prioriterade områden som skall belysas under mandatperioden genom uppdrag till tillfälliga beredningar. I början av året tillfrågades därför alla partigrupper i kommunfullmäktige om vilka områden man ansåg borde prioriteras. Integrationsfrågan nämndes av alla partier som viktigt att belysa i form av ett beredningsuppdrag.

Mot ovanstående bakgrund föreslås att kommunfullmäktige tillsätter en tillfällig beredning som får i uppdrag att främja och underlätta nyinflyttade invånares väg till att bli stolta Göingar.

3.2 Utmaningar och möjligheter

Som nämnts ovan ökar antalet invånare nu främst genom att det flyttar fler utrikesfödda till kommunen än tidigare.

Utöver dem som flyttar hit från utlandet finns i kommunen dessutom ett antal personer som väntar på besked om uppehållstillstånd. Dessa är inte folkbokförda i kommunen utan vistas tillfälligt här under tiden som Migrationsverket handlägger deras asylärende. Östra Göinge kommun har under lång tid på ett öppet och generöst sätt tagit emot många människor från olika håll och i olika situationer. Som en del av detta har kommunen under många år haft ett konstruktivt samarbete med Migrationsverket, vilket bland annat innebär att kommunens bostadsbolag tecknat avtal om uthyrning av lägenheter för bland annat asylsökande.

I Östra Göinge har det därutöver under de senaste åren, helt vid sidan av kommunens samarbete med Migrationsverket, etablerats anläggningar med ett flertal platser för både transitboende och asylsökande. Detta är boenden som Migrationsverket på egen hand upphandlar av enskilda entreprenörer och kommunerna har ingen direkt möjlighet att påverka var och hur Migrationsverket väljer att handla upp sådana boenden. Det har inneburit att det i många mindre kommuner runt om i landet, bland annat Östra Göinge, vistas ett stort antal personer med utländsk bakgrund. Många av dessa är bara på genomresa i transitboenden eller i väntan på besked om asyl. Andra har fått uppehållstillstånd och flyttat till kommunen och är redo att börja ett nytt liv som en del av befolkningen i det nya landet och den nya kommunen.

När antalet personer med annan bakgrund ökar, kan det leda till att de som redan bor här upplever detta som ett främmande inslag som skapar oro. Men det kan också väcka nyfikenhet och en önskan att lära sig mer om det nya. Människor är olika och reagerar på olika sätt inför samma fenomen.

Men människor är också lika. Oberoende av social bakgrund, etniska och kulturella skillnader har vi alla, pajalabon såväl som flyktingen från Syrien, samma grundläggande behov och drivkrafter. En sådan drivkraft är viljan att stå på egna ben och känna att man kan försörja sig själv och sin familj och att man är med och bidrar till det gemensamma. En annan drivkraft hos människan är nyfikenhet och viljan att utforska det som är obekant och nytt.

Beredningens uppdrag rymmer således både utmaningar och möjligheter när det gäller att skapa förutsättningar för alla nyinflyttade att bli stolta Göingar.

Beredningens uppdrag innebär också dialog och erfarenhetsutbyte med invånare som bott och verkat länge i Östra Göinge.

För att ge varje nyinflyttad invånare förutsättningar att bli en stolt Göing krävs både arbete med värderingar och förhållningssätt liksom konkreta och praktiska åtgärder i organisation, administration, ersättningsystem, utbildning etc.

Beredningens huvuduppgift skall vara att arbeta med grundläggande förhållningssätt och värderingar medan mer konkreta och praktiska åtgärder beslutas av kommunstyrelsen och genomförs i förvaltningen.

3.3 Tänkbara frågeställningar och arbetsätt för beredningen

Bredningens uppdrag bör genomföras huvudsakligen i form av en medborgardialog under en ganska begränsad tidsperiod. Det viktiga är inte att ta fram en programhandling med inriktningsmål som skall fastställas av kommunfullmäktige. Syftet är i stället att beredningen genom en dialog skall bidra till ökad kunskap och förståelse mellan olika grupper i lokalsamhället som bidrar till ett öppet och välkomnande Östra Göinge. Följande frågeställningar har av den politiska planeringsberedningen lyfts fram som viktiga att föra ett samtal kring.

3.3.1 Dialog

En övergripande förutsättning för allt förändrings- och integrationsarbete är dialog. Kommunfullmäktige kan ta initiativ till dialog mellan människor, skapa förutsättningar för mötesplatser, mm, mm.

Det är också angeläget att relationer finns upprättade och dialog förs mellan kommunen och olika offentliga, ideella och privata aktörer som är aktiva i kommunen och vars verksamhet på olika sätt berör och påverkar kommunens verksamhet.

Huvudsyftet med dialog är inte nödvändigtvis att komma fram till en (gemensam) slutsats utan just att utbyta erfarenheter, förstå varandras värderingar och lära om varandras kultur. Grunden för dialog måste vara respekten för varandra som människor.

På vilket sätt kan vi genom en god och konstruktiv dialog i vårt lokala samhälle bidra till ett välkomnade Östra Göinge?

3.3.2 Kunskap om lokalt, regionalt och nationellt ansvar

Det finns på olika håll en okunskap och otydlighet om vilket ansvar som vilar på stat, region, kommun, o s v, när det kommer till människor som flyttar till vår kommun. Tydligt ansvar och möjlighet till påverkan lokalt är viktiga förutsättningar för ett framgångsrikt integrationsarbete och för att bidra till att nyinflyttade blir Stolta Göingar. Bildning och information är en grundläggande förutsättning för att klargöra ansvarsområden, förutsättningar, mm.

På vilket sätt kan Östra Göinge bidra till ökad bildning och information avseende ansvarsfördelning, mm?

3.3.3 Lokalt politiskt ställningstagande

Det pågår i både Östra Göinge kommun, i förenings- och församlingsliv och bland enskilda människor mycket gott arbete för att välkomna nya Göingebor och exemplen på enskilda medarbetare och invånare som engagerar sig i detta är många. Den relativt stora andelen nyinflyttade i vår kommun med annat språk och annan kultur ger också upphov till en rad praktiska frågeställningar och vägval avseende bostadsförsörjning, tillgång till förskola, skola och äldreomsorg, mm. Ett tydligt grundläggande förhållningssätt är avgörande för att nå framgång i det praktiska arbetet.

På vilket sätt kan Östra Göinge på ett tydligt sätt stimulera till öppenhet och nyfikenhet och uttrycka ett gemensamt grundläggande förhållningssätt i hur man som nyinflyttad blir Stolt Göing?

3.3.4 Egen försörjning och gemensamt språk

Att kunna försörja sig själv och sin familj är en av de viktigare förutsättningarna för att också kunna råda över och påverka sina egna förutsättningar och att bygga upp sin tillvaro och hitta sitt sammanhang.

De allra flesta människor vill hellre tjäna sitt eget uppehälle än att ta emot bidrag. Vi har idag ett regelverk som i praktiken ofta hindrar människor att ta det första steget in på arbetsmarknaden och in på vägen till egen försörjning.

Arbetet med att hitta vägar där den enskilde successivt kan gå de små stegen från bidragsförsörjning till egen försörjning är nödvändig. Att öka möjligheterna för dem som står utanför arbetsmarknaden att komma in på den kommer innebära att de strukturer och hinder som nu finns måste utmanas.

Att tala ett gemensamt språk är en förutsättning för god integration. Ett nytt språk kan man tillägna sig på olika sätt.

På vilket sätt kan Östra Göinge ange grundläggande värderingar och förhållningssätt så att nyinflyttade fortare och i större utsträckning finner sin egen försörjning och delar ett gemensamt språk?

3.4 Resultat

Ett beredningsarbete kan genomföras på olika sätt och i olika arbetsformer. Beredningsarbetet bör huvudsakligen genomföras i form av en medborgardialog och lägga stor vikt vid:

- att förmedla och öka kunskaper om integration hos medborgare, medarbetare och förtroendevalda.
- att uppdatera och informera varandra om hur det lokalt i vår kommun ser ut idag
- att identifiera framtida hot och möjligheter på nyinflyttades väg mot att bli Stolta Göingar.
- att föra ett samtal om, och arbeta fram ett gemensamt grundläggande förhållningssätt.
- att öppenhet, engagemang och ansvar genomsyrar arbetet.

Beredningen avgör i dialog med fullmäktiges planeringsberedning i vilken form resultatet av arbetet skall dokumenteras och redovisas till kommunfullmäktige.

3.5 Resurser och tidsåtgång

Uppdraget bör genomföras huvudsakligen i form av en medborgardialog under en ganska begränsad tidperiod under hösten 2015. Att genomföra en medborgardialog kring de aktuella frågorna kommer att kräva tid av beredningen, men också ta en hel del stödresurser i anspråk i förvaltningsorganisationen. Omfattningen av personella och ekonomiska resurser måste tydligt framgå i den projektplan som utarbetas inledningsvis (se avsnitt 2).

Beräknad tidsåtgång för beredningens arbete är cirka 5 månader med start i september 2015 och kommunfullmäktige bör kunna ta ställning till resultatet av beredningens arbete senast i februari 2016.